

Rammenotat om Kommissjonens forslag til program (COM (2005)121final) av 6.4.2005 om konkurransedyktighet og innovasjon (CIP 2007-2013) og Intelligent Energy Europe (fase 2)

1. Bakgrunn og status

Forslaget om et Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP-programmet) ble fremmet av Kommissjonen den 6.4.2005. Programforslaget er basert på Artikkel 156, Artikkel 157 (3) og Artikkel 175 (1) i EU-traktaten. Programmet er innrettet mot Kommissjonens mål om bedret konkurransedyktighet og økt innovasjon innen EU. Programmet vil etter planen løpe fra 2007 til 2013.

Bakgrunnen for programforslaget er Lisboa-prosessen og EUs økte fokus på europeisk konkurransedyktighet. Målsettingene er sammensatte og CIP-programmet består derfor av en integrasjon av tre spesifikke delprogrammer: The Entrepreneurship and Innovation Programme, The ICT Policy Support Programme, og Intelligent Energy-Europe programmet (IEE). Programforslaget har en budsjettamme på 4213 millioner Euro, hvorav Intelligent Energy Europe har en ramme på 780 millioner Euro. Olje-og energidepartementet har i Norge hatt det overordnede myndighetsansvar for å følge opp energidelen dvs. Intelligent Energy Europe-programmet, og det vil være hensiktsmessig for Norge å fortsette deltakelsen i fase to av IEE-programmet fra starten i 2007.

Det nåværende IEE var en fortsettelse av de tidligere SAVE og ALTENER programmene og ble vedtatt av EU allerede i 2003, og løper til 2006 (se egen side om det løpende IEE-programmet). Det er et flerårig handlingsprogram på energiområdet der den overordnede hensikten er å fremme en bærekraftig utvikling på energiområdet ved å støtte lokale, regionale og nasjonale initiativ. Siktemålet fra Kommissjonen er at Intelligent Energy Europe (IEE) vil fortsette også innen rammen av det nye CIP-programmet. Tanken bak inkorporeringen er å ha et felles rammeverk for satsningen på europeisk produktivitet, innovasjon og konkurransedyktighet, samtidig som en adresserer miljømessige problemstillinger. Programmet vil fortsatt være ikke-teknologisk i sin innretning.

Erkjennelsen av at energieffektivisering og satsning på fornybar energi er essensielt for å kunne møte kravene i Kyoto-avtalen, er noe av bakgrunnen for IEE. Samtidig vil en slik satsning bedre EUs energiforsyningssikkerhet.

Innenfor rammen av CIP-programmet vil Intelligent Energy-Europe derfor styrke satsningen på fornybar energi og på energieffektive teknologier, spesielt ved å få innovativ teknologi mer effektivt inn på markedet. Målet videre vil også være å øke kunnskapen og bevisstheten om energieffektivisering, spesielt innenfor transport. Samt å styrke den administrative kapasiteten, både for å utvikle strategier og implementere eksisterende direktiver spesielt i nye medlemsland. Et overordnet mål er å kombinere vedvarende økonomisk vekst med fornuftig og bærekraftig bruk av naturressursene.

Intelligent Energy Europe (IEE) er i det nye CIP-programmet følgelig strukturert rundt tre hovedområder:

- SAVE (som omhandler energieffektiviseringen)
- ALTENER (som omhandler fornybar energi)
- STEER (som omhandler energibruk i transportsektoren)

Dette betyr at aktiviteten i COOPENER, som til nå har vært en del av IEE, tas ut av programmet.

To hovedtyper av prosjekter vil bli støttet: På den ene siden promoteringsprosjekter som vurderes å bedre det generelle bevissthetsnivå rundt bærekraftig energiteknologi, generell kunnskap, horisontalt og vertikalt samarbeid og nettverksbygging, samt bedret implementering av eksisterende regulerende rammeverk. På den annen side vil man støtte introduksjonsprosjekter for markedet, som systematisk fremmer utviklingen av energieffektivisering og fornybar energi.

2. Status vedrørende norsk deltagelse

Norge har vært med i dette arbeidet fra midten av 1990-tallet (SAVE, ALTENER og IEE I) basert på vedtak i EØS-komiteen. Beslutningene er tatt inn i EØS-avtalen under protokoll 31 artikkel 14, "Samarbeid utenfor de fire friheter". CIP-programmet vil også bli vurdert behandlet i EØS-komiteen, og eventuelt bli en del av EØS-avtalen så snart et EU-vedtak foreligger.

3. Norske interesser

Det vil være i norsk interesse å fortsette samarbeidet med EU innenfor rammene av delprogrammet IEE. Deltakelse i det løpende IEE-programmet har gitt muligheter for prosjektdeltakelse på europeisk nivå for en rekke norske aktører. De relativt selvstendige styringsstrukturer som har vært tilfellet i IEE ønskes videreført. I den forbindelse vil det være i norsk interesse at det opprettes en egen programkomité for energidelen (dvs. IEE-programmet) i CIP.

Det er fra norsk side viktig å følge med i de drøftelser som nå pågår om dette i EU. Olje- og energidepartementet vil samarbeide med Nærings- og handelsdepartementet, som er ansvarlig for andre deler av CIP-programmet.

4. Forhandlingssituasjonen i EU og EØS

Siden programforslaget først ble vedtatt i Kommisjonen 6.4.2005 er det for tidlig å si noe konkret om forhandlingssituasjonen. Det er imidlertid viktig å følge utviklingen nøye med henblikk på at Norge skal fortsette samarbeidet med EU på dette området.

5. Andre synspunkter

Olje- og energidepartementet har sendt forslaget ut på høring til relevante interessenter i Norge. Disse høringssvarene gjennomgås med henblikk på hva som bør være norsk posisjon i forhold til programforslaget.

6. Administrative, økonomiske, budsjettmessige og rettslige konsekvenser

En legger til grunn at Olje- og energidepartementet og Enova med et operativt ansvar i forhold til enkeltprosjektsøknader etc. kan fortsette organiseringen av arbeidet på samme måte som tidligere.

Av programmets foreløpige totale budsjett på 4212,60 millioner Euro for hele perioden 2007-2013, vil IEE-programmet utgjøre 780 millioner Euro. For EFTA vil andelen til IEE over programperioden bli omlag 16 millioner Euro. Av dette vil omlag 15 millioner Euro komme fra Norge. Størrelsen på CIP-budsjettet er avhengig av forhandlingene både i Europaparlamentet og Rådet (som ikke er enige om budsjettet på CIP) samt hva som skjer med langtidsbudsjettet til EU.

7. Konklusjon

Siden Norge deltar for fullt i det løpende IEE-programmet (2003-2006) legger Olje- og energidepartementet til grunn at en deltakelse i den nye programfasen er i norsk interesse. Forhandlingene av CIP-programmet og IEE som en del av dette følges derfor nå fra Olje- og energidepartementet side. En vil drøfte opplegg fra EØS-komitevedtak når en ser resultatet av råds og parlamentsforhandlingene.